

5P Competențe

Thomas Eckert, Nina Cugler

Cadrul de competențe Abilități sustenabile pentru educarea adulților

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

Eckert T., Cugler N.

Mulțumiri

Randolph Preisinger-Kleine, Catharina Blanke, Marie Lichtenberger, Karsten Krüger, Laureano Jiménez Esteller, Monica Cugler, Alexandra Radulescu, Diana Treviño, Niki Zafeiropoulou

Munchen, 2023

CC BY-NC-SA: Reutilizatorii au voie să distribuie, să remixe, să adapteze și să construiască pe baza materialului în orice mediu sau format, atâta timp cât atribuirea este atribuită creatorului. Licența permite utilizarea comercială. Dacă remixați, adaptați sau construiți pe baza materialului, trebuie să licențiați materialul modificat în condiții identice. CC BY-SA include următoarele elemente: DE: Creditul trebuie acordat creatorului. SA: Adaptările trebuie împărtășite în aceleași condiții.

Aflați mai multe despre licența CC BY-NC-SA pe:
<https://creativecommons.org>

Scopul proiectului "5P – Competențe" constă în realizarea unui cadru de competențe bazat pe analize ale sarcinilor de dezvoltare, special adaptate situației de viață a adulților.

Mai mult, proiectul a dezvoltat un cadru de competențe ca bază pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Deoarece învățarea pe tot parcursul vieții se bazează în esență pe învățarea informală, cadrele de competențe care vizează învățarea formală sunt inadecvate din mai multe motive:

- ...deoarece obiectivele de învățare și competențele sunt formulate într-o manieră foarte generală. Aceasta înseamnă că justificarea relevanței lor nu necesită neapărat conceptul de sustenabilitate, de ex. precum „competența de gândire a sistemelor”, „competența strategică” sau „competența de conștientizare de sine” (UNESCO, 2017, p. 10). De aici este evident argumentul că inovațiile educaționale nu sunt necesare, deoarece obiectivele au fost întotdeauna relevante.
- ... deoarece obiectivele educaționale sunt legate în primul rând de învățarea formală în școli și universități. Ele pot fi integrate într-un catalog care descrie abilitățile și competențele, care sunt în general importante, dar acest catalog nu va fi conectat la probleme sau situații din viața de zi cu zi. Dar viața de zi cu zi este motivul pentru învățarea informală.
- ...deoarece este (aproape) imposibil de dedus indicii pentru acțiuni pedagogice din categorii analitice care oferă motive de ponderare a obiectivelor (sau competențelor) educaționale pentru persoane singure sau care motivează ordinea în care părțile de competențe pot sau ar trebui predate.

Din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții, este necesară extinderea cadrelor de competențe existente (sau liste de obiective educaționale) printr-un concept orientat către situații din viața de zi cu zi și din perspectivă profesională. Din aceste motive, cadrul de competențe dezvoltat în acest proiect este derivat din două surse. O sursă sunt publicațiile programatice ale UNESCO și ale altor organizații referitoare la Educația pentru Dezvoltare Durabilă (EDD). A doua sursă este atlasul de competențe dezvoltat de Heyse & Erpenbeck (2017).

Pornind de la publicațiile OCDE, au fost identificate trei aspecte de bază (obiective de învățare) pentru EDD: generație, justiție și responsabilitate.

1. Tema generației este strâns legată de sustenabilitate și este menționată în mod explicit în GreenComp, cadrul european de competență în domeniul durabilității (sprijinirea echității, p. 14). Ideea este că fiecare generație trăiește într-o lume (sau învață să trăiască într-o lume) care a fost influențată și concepută pentru generațiile anterioare. Ei moștenesc lumea de la aceste generații anterioare, continuă unele lucruri, în timp ce schimbă altele, astfel încât să poată preda lumea următoarei generații.

Una dintre condițiile dezvoltării durabile este să fim conștienți de acest aspect și să-i faceți față critic și responsabil. Aceasta se referă la istoria omenirii în totalitate, a națiunii în care trăim, a familiei, precum și a propriei istorii. Normele și valorile trebuie puse la îndoială și conștiente. Oamenii trebuie să se întrebe ce vor să lase în urmă pentru propriii lor copii, copiii prietenilor lor și comunitatea în care trăiesc, țara lor și lumea.

În cadrul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Națiunilor Unite, acest aspect este abordat în special în ODD 8 (Munca Decentă și Creștere Economică). În plus, sunt relevante ODD 1-3 (Fără sărăcie, Foamete zero, Sănătate și bunăstare), ODD 5-12 (Egalitatea de gen, Apă curată și sanitație, Energie curată și la prețuri accesibile, Muncă decentă și creștere economică, Industrie, inovație și infrastructură și Orașe și comunități durabile, Consum și producție responsabile) și ODD 16 (Pace, Justiție și Instituții eficiente). Justiția este discutată ca dreptate între națiuni, între regiuni și între persoane. Strâns legate de aceasta sunt întrebările despre egalitate și inegalitate. Aceste întrebări se referă la distribuția resurselor naturale, la organizarea puterii sau a dominației.

2. Sentimentul responsabilității a fost deja abordat de Havighurst (1948) și Hurrelmann (1995). Sustenabilitatea este doar un alt aspect al responsabilității. Înseamnă a fi responsabil pentru propriile acțiuni, pentru propriile valori și angajamentul pentru durabilitate. Acest lucru este abordat și în cadrul de competențe (Valorificarea durabilității sau a Agenției pentru politici și acțiuni colective), dar este exprimat și în ODD-uri. Este vorba de a fi și de a te simți responsabil pentru ceilalți și de condițiile pentru a avea o „viață bună”. Deci, este strâns legată și de problema generațiilor.

Din aceste subiecte pot fi extrase trei sarcini de dezvoltare (referitoare la teoria lui Havighurst), care sunt descrise în următoarele paragrafe:

1. Prima sarcină de dezvoltare (resurse materiale) vizează existența și continuarea lumii. Aceasta se referă la propriul viitor, viitorul societății și viitorul generațiilor viitoare. Principala întrebare ridicată este: pe ce bază (materială) poate fi proiectat acest viitor? Acest lucru pune accent pe managementul nostru al resurselor. Sarcina de dezvoltare aici este să

învățăm cum să ne gestionăm resursele materiale pentru a permite un viitor util și durabil, ca persoane, altor persoane și altor societăți.

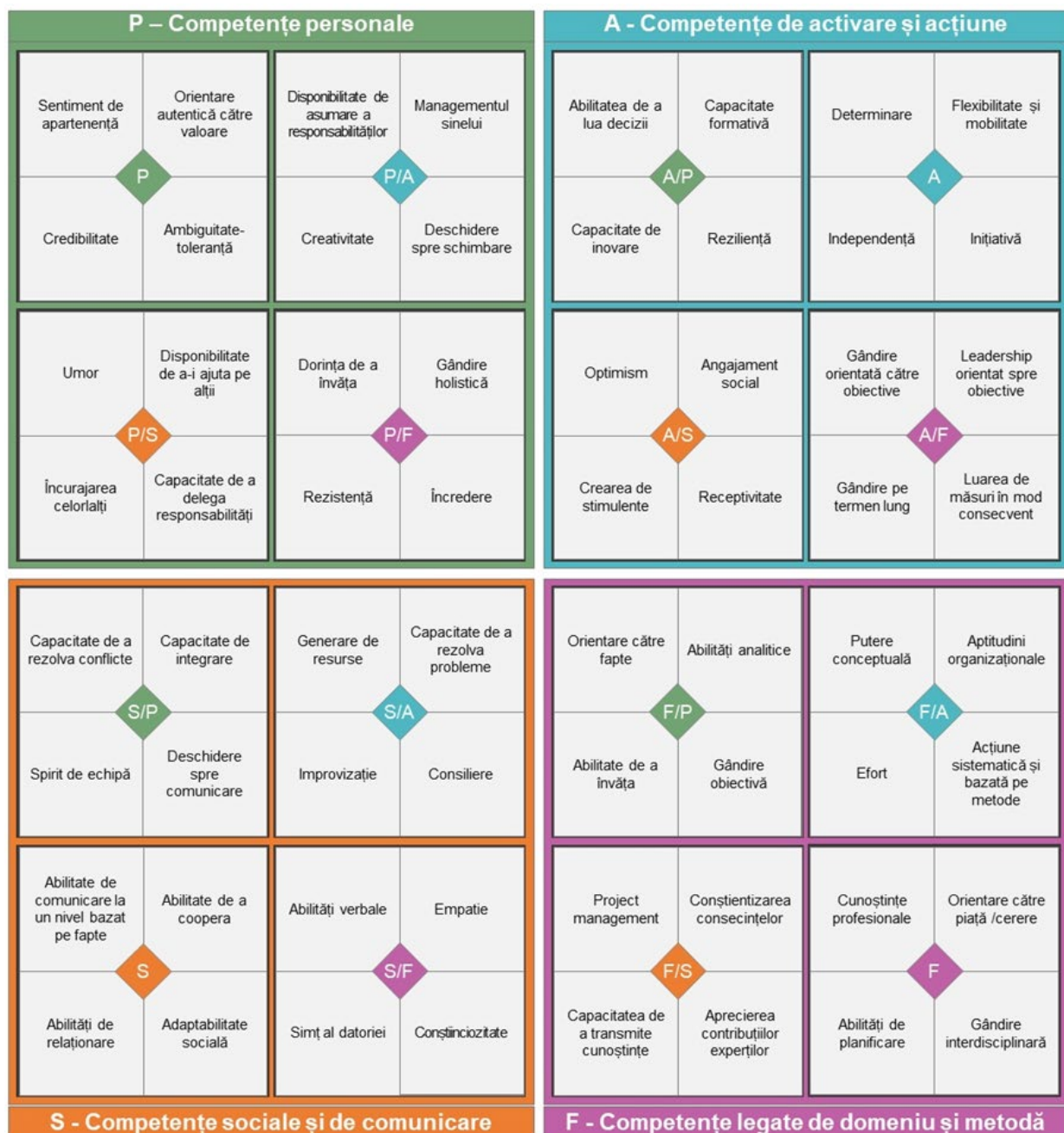
2. A doua sarcină de dezvoltare (coeziunea socială / justiția / corectitudinea socială) se concentrează pe coeziunea socială a unei societăți, pe contactul social al persoanelor între ele și pe rezultatele unei comparații între o persoană și alte persoane. Este vorba despre corectitudine și despre valorile din jur. Sarcina este de a dezvolta valori sociale și un concept de corectitudine socială.

3. A treia sarcină de dezvoltare (autoeficacitatea) este legată de propria poziție în lume. Acest lucru nu este atribuit așa cum ar fi fost cazul în vremuri trecute, este câștigat și poate fi asigurat prin propriile eforturi. Prin urmare, este important să fii convins de propria autoeficacitate și să fii angajat în sustenabilitate, în măsura în care propriile abilități și interese permit acest lucru.

A doua sursă, atlasul de competențe de la Heyse și Erpenbeck (2017) este o matrice 8*8 de competențe abstracte. Autorii definesc competențele ca fiind dispoziții de auto-organizare pentru a face față noilor sarcini și situații pentru care rutinele stabilite nu sunt disponibile. Competențele în această înțelegere sunt abilități de a obține o orientare clară în situații incalculabile, deschise, complexe și dinamice. Acțiunea auto-organizată are nevoie de persoane reflexive.

Competențele sunt condiția de bază a unei persoane de a se adapta la condițiile în schimbare dintr-o situație și de a-și adapta propriile strategii de comportament pentru a avea succes (Meigel, 2022, p. 57). Prin urmare, o persoană are nevoie de (1) competențe personale, (2) competențe social-comunicative, (3) competențe legate de domeniu și metodă, precum și (4) competențe de acțiune pentru a naviga în viață

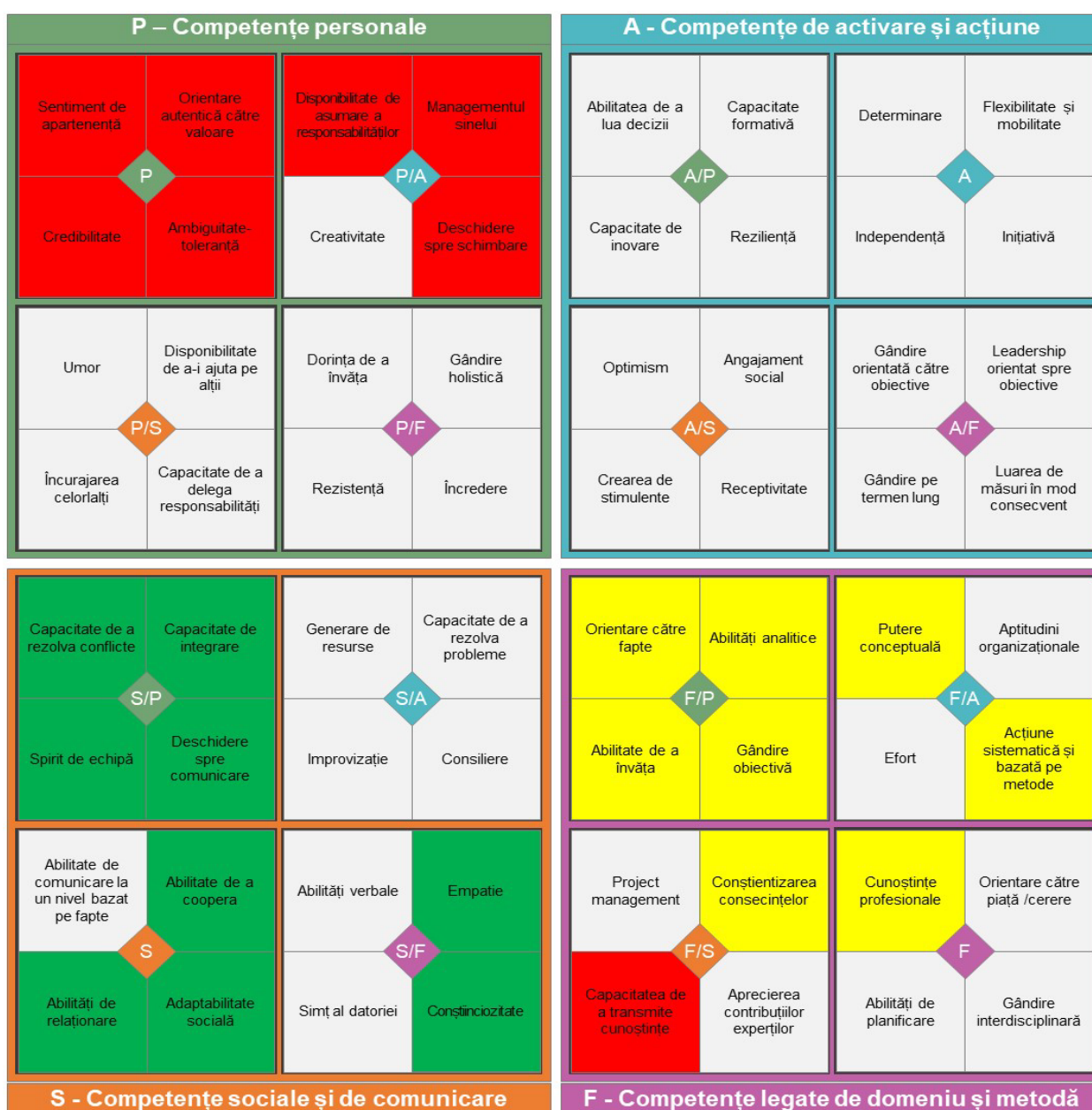
într-un mod durabil. Aceste patru competențe de bază pot fi subdivizate în continuare, așa cum arată Heyse și Erpenbeck (2017) în domeniul cercetării ocupaționale. Competențele unice nu pot fi derivate printr-o deducere logică din competențele de bază. În schimb, ele reprezintă un amestec de competențe de bază cu un accent individual diferit. Adaptând modelul de la Heyse și Erpenbeck (2017) la învățarea informală în domeniul sustenabilității, se poate formula următoarea matrice (atlas de competențe):

n the basis of Heyse, V. & Erpenbeck, L. (2017). KODE@KompetenzAtlas

În pasul următor, cele trei sarcini de dezvoltare menționate mai sus (resurse materiale, coeziune socială / justiție / corectitudine socială, autoeficacitate; vezi și definițiile de mai sus) pot fi integrate în model așa cum se arată prin culorile roșu, verde și galben în figura următoare. Din nou, maparea nu poate fi făcută clar și fără ambiguitate, dar este plauzibilă.

- autoeficacitate
- resurse materiale
- coeziune socială / justiție / corectitudine socială

In the basis of Heyse, V. & Erpenbeck, L. (2017). KODE@KompetenzAtlas

Marcarea competențelor afectate de sarcinile de dezvoltare arată că există un accent clar în literatura conceptuală despre EDD de către UNESCO. Asta nu înseamnă că există competențe care, deși nu sunt evidențiate în figură, nu sunt importante. Dobândirea lor este, în primul rând, fie o competență mai generală (cum ar fi abilitățile organizaționale, capacitatea verbală sau capacitatea de rezolvare a problemelor), fie este prea specializată (cum ar fi abilitățile de planificare sau activitatea de luare a deciziilor).

Cadrul de competențe al proiectului nostru este acum derivat din integrarea proiectelor în domeniul EDD la nivel internațional, național și regional în fiecare țară. În acest scop, competențele care sunt necesare pentru atingerea scopurilor proiectelor menționate sunt deduse din informațiile culese de pe site-urile web ale proiectelor. Prin urmare, categoriile sunt create inductiv din obiectivele proiectelor menționate. Categoriile pot fi subordonate sarcinilor de dezvoltare și pot fi astfel integrate și în atlasul de competențe.

Competențe privind resursele materiale

Competențe pentru manipularea obiectelor de uz zilnic într-un mod durabil

A gestiona articolele pe care le folosim în viața de zi cu zi (cum ar fi hainele, hârtia, apa) într-un mod durabil înseamnă că avem grijă de ciclul lor de viață. Aceasta presupune să fii informat despre de unde provin, cum au fost produse și cum sunt distribuite sau cum pot fi achiziționate. Pe lângă tratarea lucrurilor cu atenție, folosirea lor într-un mod durabil, evitarea deșeurilor și eliminarea lor într-un mod care se încadrează într-un ciclu natural de viață.

Competențe pentru reciclare, zero deșeuri și managementul emisiilor

Aceste competențe conțin cunoștințele necesare pentru participarea la ciclurile produselor (de exemplu, reciclarea), evitarea deșeurilor și un mod ecologic de manipulare.

Competențe pentru o nutriție durabilă

Persoanele cu competențe pentru o nutriție durabilă sunt capabile să cultive sau să cumpere alimente într-un mod sănătos și durabil. Ei cunosc clasificările relevante ale alimentelor și ingredientelor sănătoase. Se pot pregăti și găti într-un mod sănătos și știu despre modalități de alimentație echilibrată și necesitatea acesteia.

Competențe necesare înțelegerii fondului științific al ecologiei

Pentru a ține pasul cu cunoștințele și tehnicile actuale care susțin viața durabilă, este important să se abordeze descoperirea științifică. Acest lucru este, de asemenea, important pentru a înțelege interrelațiile dintre

diferitele aspecte ale vieții și ale diferențelor regionale pentru a ajunge la o opinie proprie.

Competențe pentru integrarea Educației pentru Dezvoltare

Durabilă în activități educaționale

Aceste competențe sunt importante pentru a răspândi cunoștințele și competențele privind dezvoltarea durabilă în cadrul activităților de învățare formală și non-formală. Aceasta include, de asemenea, competențe de stabilire și sprijinire a activităților de învățare online.

Competențe pentru integrarea Educației pentru Dezvoltare

Durabilă în activități politice și antreprenoriale

Educația pentru Dezvoltare Durabilă (EDD) permite fiecărei ființe umane să dobândească cunoștințele, abilitățile, atitudinile și valorile necesare pentru a modela un viitor durabil. Pentru a aduce EDD mai departe, este important nu numai aplicarea strategiilor la nivel personal, ci și la locul de muncă, împreună cu prietenii, comunitatea și – la nivel politic – să se implice în politica locală și națională.

Competențe privind valorile sociale

Sentimentul de apartenență la lume (valori de sustenabilitate)

Perceperea și înțelegerea pe sine ca parte a lumii și reflecția critică asupra acesteia. A face parte dintr-un grup este esențial pentru dezvoltarea valorilor și pentru a acționa în cadrul comunității. Aceasta include reflectarea propriului rol ca individ ca parte a diferitelor comunități și a societății în ansamblu, precum și o înțelegere a modului în care relațiile și grupurile se formează și se dezvoltă. Dezvoltarea valorilor include, de asemenea, învățarea despre valorile altor persoane, pentru a înțelege, discuta și respecta acestea pentru a crea

valori comune și aplicarea lor ca bază pentru acțiuni durabile și viziuni comune pentru un viitor mai durabil.

Conștiință (conștientizare)

Dezvoltarea unui mod de viață mai durabil solicită conștientizarea schimbărilor actuale din lume care necesită mai multă durabilitate. Înțelegerea influenței pe care o poate avea o persoană asupra comunității sale, a politicii locale și a împrejurimilor directe poate fi o cheie pentru implementarea unei schimbări durabile în propria viață de zi cu zi și pentru a începe să învețe abilitățile necesare. Aceasta include capacitatea de a înțelege responsabilitatea cuiva pentru propriile acțiuni și starea mediului înconjurător și capacitatea de a acționa în consecință. Aceste competențe includ, de asemenea, o deschidere pentru informații noi și pentru a învăța în special despre sistemele interconectate din propriul mediu și pentru a ține pasul cu noile probleme și idei.

Participare și incluziune

Dezvoltarea unei societăți mai incluzive care să permită participarea grupurilor minore, a tinerilor și, de exemplu, a persoanelor din zonele rurale. Aceasta include persoanele care să implice în mod activ pe alții, ideile lor și discuții critice despre perspective, precum și să facă accesibilă educația pentru dezvoltare durabilă. Include, de asemenea, o conștientizare sporită a structurilor societale și politice (atât la nivel local, cât și la nivel național).

Adaptabilitate socială

Capacitatea de a se adapta la noi situații, oameni sau informații, inclusiv transferul activ de cunoștințe și abilități, de exemplu pentru a rezolva probleme sau a educa grupurile țintă cu privire la modul de adaptare a unui mod de viață mai durabil.

Competențe privind autoeficacitatea

Evaluarea propriilor acțiuni sustenabile (rolul personal)

Să evalueze acțiunea durabilă a cuiva în viața privată, socială și politică în raport cu așteptările proprii și ale societății.

Împuternicire

Împuternicirea înseamnă a încuraja oamenii să preia controlul asupra vieții lor și să fie cetățeni activi. În ceea ce privește acțiunea durabilă, acest lucru se poate întâmpla prin integrarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în rețeaua socială personală (la locul de muncă, rețelele personale, comunitatea locală, printre altele). Este important să arăți entuziasm și angajament față de valorile cuiva și, prin aceasta, îi poți inspira pe alții să se angajeze și pentru dezvoltarea durabilă.

Perseverență

Perseverența poate fi înțeleasă ca un element crucial al autogestionării. Este o competență care presupune motivarea pentru continuarea activităților și preluarea responsabilității pentru acțiunile întreprinse de sine sau de la alții.

Competențe de cooperare (Solidaritate)

Cooperarea este un aspect central în acțiunile durabile, care necesită eforturi comune la nivel local în activități și inițiative concrete. Aceste competențe includ abilități interpersonale, cum ar fi toleranța la ambiguitate, orientarea către valori autentice și capacitatea de a rezolva conflicte pentru a lucra cu succes la sarcini în echipă și pentru a crea soluții și viziuni comune pentru un viitor mai durabil. Aceste competențe sunt, de asemenea, necesare pentru a susține activitățile de cooperare

între persoane și în cadrul proiectelor și includ activități de predare și învățare.

Competențe organizaționale

Aceste competențe sunt importante pentru a fi bine organizat ca persoană – de exemplu pentru a crea un plan structurat de acțiuni, pentru a urmări un obiectiv și pentru a gestiona proiecte.

Indiferent de codificarea competențelor este important de menționat nivelul. Proiectele vizează distanța psihologică a acțiunilor și lucrărilor, precum și obiectivele acestora. Conform teoriei socializării social-ecologice a lui Bronfenbrenner, următoarele diferențieri sunt importante (inclusiv exemple din Germania).

Nivel micro

- Acțiuni care au legătură directă cu o persoană sau cu cei care sunt în contact direct cu ea.

Exemplu: Rehab republic (<https://rehab-republic.de/>) deoarece se adresează unor persoane concrete care să participe la acțiuni.

Nivel mezo

- Acțiuni care vizează mediul (personal) al unei persoane, inclusiv, de exemplu, persoane care sunt strâns legate între ele, cum ar fi de ex. familie sau prieteni apropiați.

Exemplu: Bergwaldprojekt (<https://www.bergwaldprojekt.de>) Acest proiect permite voluntarilor să se adune pentru un weekend sau o săptămână într-o pădure din Germania. Acolo vor ajuta la plantarea de noi copaci și la îngrijirea pădurii existente (de exemplu, în subproiectul „Nei-haufeschte (Pflanztage)” sau „zile de plantare” în engleză).

Organizația oferă cazare, unelte și hrană, precum și un atelier despre cum să planteze copaci corect și apoi îi supraveghează pe voluntari în timpul activității lor. Este codificat ca un proiect la nivel mezo, deoarece implică voluntarii individuali și relația acestora cu grupul cu care cooperează.

Nivel exo

- Acțiuni care se referă la grupuri sau evenimente din mediul direct al unei persoane. Un mediu în care persoanele nu sunt membre prin ele însele, dar care are un efect puternic asupra posibilităților de acțiune, cum ar fi schimbări pentru consumul durabil sau utilizarea durabilă a energiei.

Exemplu: Bucătăria comunitară în cotă

(<https://www.br.de/nachrichten/bayern/die-community-kitchen-lebensmittel-retten-fuers-klima,T034FGv>) deoarece oferă hrană oamenilor și copiilor dintr-o anumită regiune.

Nivel macro

- Acțiuni care vizează lucruri care se referă la întreaga societate, cum ar fi valori, convenții, tradiții, reguli și reglementări, legi sau ideologii.

Exemplu: Ziua fetelor / Ziua băieților

(<https://www.bmbf.de/bmbf/de/forschung/chancengerechtigkeit-und-vielfalt-im-wissenschaftssystem/girls-day/girls-day-maedchen-zukunftstag.html>).

Acest proiect oferă copiilor oportunitatea de a descoperi locuri de muncă care în mod tradițional sunt „nu pentru fete” sau „nu pentru băieți”. Copiii au o zi liberă de la școală pentru a participa la acest proiect și au posibilitatea de a „lucra” pentru o zi într-un loc de muncă de care sunt

interesați (de exemplu într-o grădiniță, o companie media, un șantier, într-o unitate de cercetare, ...) pentru a afla că anumite locuri de muncă nu sunt doar pentru un singur gen și pentru a obține mai multe idei despre ceea ce ar dori să facă sau să învețe în viitorul lor. Deoarece proiectul – pe lângă alte obiective – vizează schimbări societale de valori privind locurile de muncă „adecvate” pentru diferite genuri și operează aici la nivel macro.

Mai mult de trei sferturi din proiecte sunt situate la nivel micro, ceea ce corespunde faptului că învățarea informală este punctul central al acestui proiect. Aproape 37 % din proiect sunt conectate la nivel macro. Asta înseamnă că vizează un nivel politic. Majoritatea proiectelor afectează mai mult de un nivel.

Asemănătoare cu acestea sunt rezultatele referitoare la sarcinile de dezvoltare. Majoritatea proiectelor (75 %) vizează competențe privind resursele materiale, 54 % competențe privind autoeficacitatea și 56 % competențe privind valorile sociale.

Anexă: Cartarea competențelor

Abrevieri

Descriptor (D)

Cunoștințe (K)

Abilități (S)

Atitudini (A)

Exemple (E)

Competențe privind resursele materiale

Competențe pentru manipularea obiectelor de uz zilnic într-un mod durabil.

D:

A gestiona articolele pe care le folosim în viața de zi cu zi (cum ar fi hainele, hârtia, apa) într-un mod durabil înseamnă că avem grijă de ciclul lor de viață. Aceasta presupune să fii informat despre de unde provin, cum au fost produse și cum sunt distribuite sau cum pot fi achiziționate. De asemenea, tratarea **lucrurilor cu** atenție, utilizarea lor într-un mod durabil, evitarea deșeurilor și eliminarea lor într-un mod care se încadrează într-un ciclu natural de viață.

K:

Deținând informațiile necesare despre obiectele și obiectele locale și globale utilizate în viața de zi cu zi, originea lor, amprenta ecologică a producției și transportului/distribuirii lor. Cunoașterea opțiunilor despre cum să achiziționați aceste lucruri și cum să le utilizați, luând în considerare ciclul de viață al produselor utilizate. Cunoașterea modului de valorificare a produselor locale pentru a evita costurile excesive ale produselor de export.

S:

A fi capabil să folosească obiectele de zi cu zi în mod corespunzător, parcimonios și într-un mod ecologic.

A:

A avea abilitățile necesare pentru a lua în considerare aspectele ecologice în utilizarea lucrurilor și pentru a le pune într-un ciclu de viață ecologic.

O ființă dedicată respectării și încorporării aspectelor ecologice în viața de zi cu zi și în obiectele de uz zilnic.

E:

- Cunoașterea efectelor negative ale poluării apei;
- Cunoștințe despre diferitele forme de compostare;
- Abilități privind protecția biodiversității;
- Abilități de combatere a poluării (de exemplu, în râuri sau oceane);
- Abilități despre posibilele consecințe ale schimbărilor de mediu asupra biosferei pământului;
- Abilități despre importanța vegetației în zonele urbane;
- Abilități de planificare și îngrijire a copacilor;
- Abilități de grădinărit acasă.

Competențe pentru reciclare, zero deșeuri și managementul emisiilor

D

Aceste competențe conțin cunoștințele necesare pentru participarea la ciclurile de produs (de exemplu, reciclarea), evitarea deșeurilor și un mod ecologic de manipulare a emisiilor. Competențele sunt legate în special de motivația pentru propria acțiune și pentru îmbunătățirea comportamentului atât privat, cât și public.

K

Cunoștințe despre proprietățile lucrurilor utilizate în viața de zi cu zi și opțiunile pentru utilizarea lor ecologică, cum ar fi procedurile tehnice de încălzire parcimonioasă și instrumentele necesare pentru aceasta, amprenta ecologică a lucrurilor, procedurile de reciclare a lucrurilor de uz zilnic sau (de exemplu, cumpărarea de produse second hand), sau cum să aruncați lucrurile corect și să evitați risipa.

S

Persoanele pot alege dintre diferite opțiuni cu scopul de a minimiza amprenta lor ecologică în ceea ce privește energia (de exemplu, încălzirea sau călătoriile) și în ceea ce privește utilizarea sau reutilizarea instrumentelor în viața de zi cu zi. Ei sunt capabili să integreze lucruri de uz zilnic în cicluri ecologice la locul în care locuiesc.

A

Persoanele sunt conștiente de propria lor contribuție la poluare și doresc să-și reducă amprenta ecologică. Acestea sunt deschise pentru tehnologii și tehnici inovatoare de reducere a poluării aerului, apei și solului. Vor să facă eforturi pentru a reduce poluarea.

E

- Abilități despre concepte precum durabilitate, emisii de gaze, poluare, încălzire globală, ecologie;
  - Abilități de clasificare, sortare și reciclare a gunoiului;
  - Abilități privind transportul durabil;
  - Abilități despre biodiversitatea urbană;
  - Abilități de resurse pentru un oraș mai durabil;
  - Disponibilitatea de a depune eforturi pentru reducerea poluării.

Competențe pentru o nutriție durabilă

D

Persoanele cu competențe pentru o nutriție durabilă sunt capabile să cultive sau să cumpere alimente într-un mod sănătos și durabil. Ele cunosc clasificările relevante ale alimentelor și ingredientelor sănătoase. Se pot pregăti și găti într-un mod sănătos și știu despre modalități de alimentație echilibrată și necesitatea acestora. În plus, ele pot elimina restul alimentelor într-un mod durabil.

K

A ști cum să cultivi alimente într-un mod ecologic sau unde și cum să cumperi alimente ecologice, clasificările alimentelor și semnificația ingredientelor (de exemplu, etichetarea). Ei știu despre alimentația echilibrată și importanța ei, precum și rețetele corespunzătoare pentru prepararea alimentelor sănătoase și metodele de gestionare a resturilor sau a deșeurilor din bucătărie.

S

A avea abilitățile agricole necesare pentru a cultiva alimente într-un mod sănătos. Fiind capabili să cumpere ingredientele necesare, să pregătească mese sănătoase și să manipuleze resturile, evitând în același timp risipa.

A

Interes pentru a trăi sănătos și de a acționa pentru propria bunăstare, bunăstarea familiei și a societății în ansamblu. Angajamentul de a pregăti alimentele într-un mod sănătos.

E

- Cunoștințe despre procesarea alimentelor;
- Cunoștințe despre alimentația sănătoasă, inclusiv înțelegerea echilibrului, a timpului și a varietății;
- Cunoștințe despre cumpărarea de alimente ecologice;

- Abilități despre cum să construiești o grădină;
- Abilități despre cum să cumperi alimente ecologice;
- Abilități de plantare și îngrijire a copacilor;
- Implicarea în modelele durabile de consum și producție de alimente.

Competențe necesare înțelegerii fondului științific al ecologiei

D

Pentru a ține pasul cu cunoștințele și tehnicile actuale care susțin viața durabilă, este important să se abordeze descoperirea științifică. Acest lucru este, de asemenea, important pentru a înțelege interrelațiile dintre diferitele aspecte ale vieții și ale diferențelor regionale pentru a ajunge la o opinie proprie.

K

Înțelegerea conceptelor și a termenilor științifici privind diferitele aspecte ale vieții, intercorelarea acestora și diferențele regionale relevante; Să știi unde și cum să accesezi informații științifice pentru a rezolva probleme concrete și să știi să iei asta ca bază pentru propria argumentare.

S

Persoanele sunt capabile să citească sau să asculte publicații științifice și pot integra aceste cunoștințe în propriile concepte. Ele pot construi o viziune critică asupra descoperirii științifice (de exemplu, a putea face distincția dintre cunoștințele științifice și neștiințifice) și pot trage concluzii practice, își dezvoltă propria argumentare și acțiuni informate științific din aceasta.

A

Persoanele sunt interesate de descoperirea științifică, doresc să rămână informate în detaliu cu privire la anumite subiecte și să ia parte la discuții pe anumite subiecte.

E

- Abilități despre subiecte de dezvoltare durabilă din perspectivă științifică;
- Înțelegerea fundamentelor științifice ale atributelor, consecințelor și planurilor de acțiune;
- Abilități despre cauzele și efectele schimbărilor climatice;
- Cunoștințe despre echilibrul dintre consum și resurse;
- Abilități științifice despre ecosistemele vegetale;
- Abilități privind dezvoltarea sănătoasă a comunităților locale;
- Înțelegerea conceptelor de egalitate și echitate.

Competențe pentru integrarea Educației pentru Dezvoltare

Durabilă în activități educaționale

D

Aceste competențe sunt importante pentru a răspândi cunoștințele și competențele privind dezvoltarea durabilă în cadrul activităților de învățare formală și non-formală. Include, de asemenea, competențe de stabilire și sprijinire a activităților de învățare online.

K

Cunoștințe despre metode eficiente de învățare și predare. Cunoașterea importanței învățării informale și a modului de a facilita activitățile de învățare informală. Cunoașterea instituțiilor deja implicate în Educația pentru Dezvoltare Durabilă (EDD) și cum să le susținem în continuare.

S

Capacitatea de a acționa ca model pentru dezvoltarea durabilă și de a conduce prin exemplu. A fi capabil să explice contexte complexe persoanelor interesate într-un mod pasional, de exemplu prin proiectarea sau selectarea unor activități de învățare adecvate, cum ar fi cursurile online.

A

O implicare în predare. Pasiune de a disemina cunoștințe și experiență în domeniul dezvoltării durabile.

E

- Abilități privind competențele personale fundamentale, inclusiv abilități de autoreglare, flexibilitate și bunăstare;
- Abilități de auto-reflecție pe tema educației pentru drepturile omului, în relație cu educația pentru cetățenie bazată pe „Cadru pentru competențele cheie pentru cetățenie”;
- Cunoștințe despre dezvoltarea curriculumului pe tema durabilității mediului;
- Abilități privind implementarea educației pentru cetățenie în țările UE, bazate pe „Cadru pentru competențele cheie pentru cetățenie”
- Abilități privind pregătirea personalului în domeniul durabilității;
- Abilități pentru a ajuta cursanții să dezvolte durabilitatea;
- Cunoașterea metodelor de aplicare a educației pentru drepturile omului, în legătură cu de ex. copii, cultură și sport sau mediul înconjurător.

Competențe pentru integrarea Educației pentru Dezvoltare Durabilă în activități politice și antreprenoriale

D

Educația pentru Dezvoltare Durabilă (EDD) permite fiecărei ființe umane să dobândească cunoștințele, abilitățile, atitudinile și valorile necesare pentru a modela un viitor durabil. Pentru a aduce EDD mai departe, este important nu numai aplicarea strategiilor la nivel personal, ci și la locul de muncă, împreună cu prietenii, comunitatea și – la nivel politic – să se implice în politica locală și națională.

K

Cunoașterea structurilor formale și informale din instituțiile relevante și relevanța acestora, precum și a interdependenței lor. Cunoașterea proceselor de luare a deciziilor la locul de muncă și în politica locală și națională.

S

Abilități necesare pentru a înțelege sistemele (sociale) și pentru a crea și organiza rețele. Abilități de convingere a persoanelor să participe la dezvoltarea durabilă. Fiind capabil să organizeze acțiuni comune în domeniul dezvoltării durabile. Abilități de rețea și antreprenoriat. Abilități de conducere. A fi capabil să se angajeze concret, împreună cu alte persoane, în activități publice.

A

Un angajament pentru dezvoltarea durabilă în contexte private și publice. Interes politic și voință pentru propriul angajament în schimbul de cunoștințe și experiențe cu dezvoltarea durabilă. Disponibilitatea de a folosi propriile idei în acțiuni și de a contribui la schimbare.

E

- Experiență în colaborarea cu comunitățile locale și parteneriate mari pe teme precum justiția, drepturile omului, dezvoltarea durabilă și participarea democratică;
- Cunoașterea instrumentelor de advocacy politică pe teme precum justiția, drepturile omului, dezvoltarea durabilă și participarea democratică;
- Cunoștințe despre aplicarea cadrelor de instruire EDD pentru echipe și organizații la propriile setări și scop;
- Cunoștințe despre cooperarea locală și comunitară mai largă pe tema durabilității mediului.

Competențe privind valorile sociale

Sentimentul de apartenență la lume (valori de sustenabilitate)

D

Perceperea și înțelegerea pe sine ca parte a lumii și reflecția critică asupra acesteia. A face parte dintr-un grup este esențial pentru dezvoltarea valorilor și pentru a acționa în cadrul comunității. Aceasta include reflectarea propriului rol ca individ ca parte a diferitelor comunități și a societății în ansamblu, precum și o înțelegere a modului în care relațiile și grupurile se formează și se dezvoltă. Dezvoltarea valorilor include, de asemenea, învățarea despre valorile altor persoane, pentru a le înțelege, a discuta și a le respecta, pentru a crea valori comune și a le aplica ca bază pentru acțiuni și viziuni durabile comune pentru un viitor mai durabil.

K

Aceste competențe conțin cunoștințe despre valori și relevanța acestora pentru gândirea și comportamentul persoanelor, precum și pentru dinamica grupului. Acestea includ, de asemenea, cunoștințe despre modul în care valorile individuale și societale interacționează cu comportamentul durabil și de ce un astfel de comportament este relevant pentru lume (de exemplu, prin modul în care schimbările climatice afectează diferite grupuri sociale).

S

Oamenii pot comunica cu ceilalți, pot construi și menține relații, își pot dezvolta propria personalitate ca individ și ca parte a unui grup și al lumii. Ei pot reflecta și arăta empatie pentru valorile proprii și ale celorlalți, precum și să dezbată principii divergente.

A

Oamenii sunt conștienți de contribuțiile lor la un grup și de impactul lor asupra comunității. Sunt deschiși pentru a fi o parte activă a unui grup și își asumă responsabilități. Sunt curioși și dornici să asculte perspectivele și ideile altora, inclusiv ale minorităților. Ei sunt conștienți de conceptul de obiective sustenabile (ODD) și sunt dispuși să participe la rezolvarea problemelor nesustenabile.

E

- Abilități despre competențe sociale fundamentale, inclusiv abilități despre empatie, comunicare și colaborare;
- Abilități despre valori, abilități și atitudini de respect reciproc, în conformitate cu drepturile omului și democrația;
- Abilități despre cum să întruchipezi valorile de durabilitate;
- Abilități de rezolvare a problemelor prin munca în echipă;
- Dobândirea unui sentiment de unitate prin întâlnirea cu multe persoane care au aceleași idei;
- Dobândirea unui sentiment de unitate prin cooperarea cu persoane care au aceleași idei;
- Reflectarea despre propria valoare prin vizitarea altor părți ale lumii și impactul acesteia asupra durabilității;
- Cunoașterea ODD-urilor și implementarea lor în propriile comunități locale.

Conștiință (conștientizare)

D

Dezvoltarea unui mod de viață mai durabil solicită conștientizarea schimbărilor actuale din lume care necesită mai multă durabilitate. Înțelegerea influenței pe care o poate avea o persoană individuală asupra comunității sale, a politicii locale și a împrejurimilor directe poate

fi o cheie pentru implementarea unei schimbări durabile în propria viață de zi cu zi și pentru a începe să învețe abilitățile necesare. Aceasta include capacitatea de a înțelege responsabilitatea cuiva pentru propriile acțiuni, starea mediului înconjurător și capacitatea de a acționa în consecință. Aceste competențe includ, de asemenea, deschiderea pentru informații noi și pentru a învăța, în special, despre sistemele interconectate din mediul direct și pentru a ține pasul cu noile probleme și idei.

K

Aceste competențe conțin cunoștințe despre modul în care oamenii, comportamentele lor și mediul lor local sau global sunt interconectate. Acestea includ, de asemenea, o înțelegere a propriei percepții și a modului în care aceasta (in-)formează opinia cuiva și a modului de a căuta și de a găsi informații.

S

Aceste competențe conțin abilități privind conștientizarea de sine, auto-reflecția și autoeficacitatea. Aceasta include reflectarea critică a propriilor percepții și concepte, căutarea și diferențierea informațiilor demne de încredere de cele nesigure și integrarea critică a informațiilor noi în propriile concepte.

A

Persoanele sunt deschise pentru a-și asuma responsabilitatea pentru sarcini provocatoare, sunt dispuse să se confrunte cu adevăruri incomode și să învețe sau să predea lucruri noi. Acordă atenție mediului lor și altor oameni și caută schimburi și informații noi.

E

- Înțelegerea modului în care propriile acțiuni pot avea un impact;
- Dezvoltarea simțului responsabilității în favoarea protecției ecosistemelor planetei și pentru un mediu curat;

- Sentimentul de responsabilitate pentru bunăstarea orașului și a cartierului;
- Capacitatea de a identifica barierele care împiedică oamenii să aibă drepturi egale și să trăiască în demnitate;
- Abilități pentru a pune în aplicare drepturile cetățenilor;
- Dezvoltarea unui sentiment de responsabilitate pentru mobilizarea autorităților locale în vedea implementării Agendei 2030 în orașele lor;
- Dezvoltarea responsabilității pentru subiectele predate;
- Conștientizări de generarea poluării marine;
- Conștientizarea pericolelor poluării;
- Conștiința socială cu privire la transportul durabil.

Participare și incluziune

D

Dezvoltarea unei societăți mai incluzive care să permită participarea grupurilor minore, a tinerilor și, de exemplu, a persoanelor din zonele rurale. Aceasta include persoanele care să implice în mod activ pe alții, ideile lor și discuții critice despre perspective, precum și să facă accesibilă educația pentru dezvoltare durabilă. Include, de asemenea, o conștientizare sporită a structurilor societale și politice (atât la nivel local, cât și la nivel național).

K

Cunoștințe despre structurile societale și minoritățile societale, sistemele politice locale și naționale, precum și despre opțiunile existente de participare și despre modul creării a noi modalități de participare.

S

Implicarea altora în acțiuni participative, dezvoltarea unor viziuni comune asupra durabilității.

A

O deschidere pentru învățare, noi perspective și interacțiuni respectuoasă.

E

- Abilități despre valori, abilități și atitudini de respect reciproc, în conformitate cu drepturile omului și democrația.

Adaptabilitate socială

D

Capacitatea de a se adapta la noi situații, oameni sau informații, inclusiv transferul activ de cunoștințe și abilități, de exemplu pentru a rezolva probleme sau a educa grupurile țintă cu privire la modul de adoptare a unui mod de viață mai durabil.

K

Aceste competențe conțin cunoștințe despre propriile resurse și despre modul în care cunoștințele pot fi transferate, comunicate sau împărtășite.

S

Aceste competențe conțin abilități privind auto-reflecția și capacitatea de a preda și transfera cunoștințe.

A

Persoanele sunt perceptivă cu privire la mediul lor (social), sunt dispuse să se concentreze pe lucruri necunoscute sau provocatoare și să învețe sau să-i învețe pe alții.

E

- Înțelegerea faptului că propriile acțiuni pot face diferența;
- Creșterea gradului de conștientizare și răspândire a culturii durabilități;

- Abilități despre competențe sociale fundamentale, inclusiv abilități despre empatie, comunicare și colaborare.

Competențe privind autoeficacitatea

Evaluarea propriilor acțiuni sustenabile (Aprecierea rolului)

D

Să evalueze acțiunea durabilă a cuiva în viața privată, socială și politică în raport cu așteptările proprii și ale societății.

K

Cunoștințe despre impactul diferențiat al acțiunilor durabile la nivel local și global în dimensiunea ecologică, economică și socială și despre modul de evaluare a impactului la nivel local și global.

S

A fi capabil să estimeze impactul acțiunii durabile, să fie capabil să reflecte critic asupra propriei acțiuni și să fie capabil să deducă și să inițieze sau să propună acțiuni corective.

A

O deschidere pentru gândirea critică și propria opinie; Deschidere pentru auto-reflexie.

Împuternicire

D

Împuternicirea înseamnă a încuraja oamenii să preia controlul asupra vieții lor și să fie cetățeni activi. În ceea ce privește acțiunea durabilă, aceasta se poate întâmpla prin integrarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în rețeaua socială personală (la locul de muncă, rețele personale, comunitatea locală, printre altele). Este important să arăți entuziasm și angajament față de valorile cuiva și, prin aceasta, îi poți inspira pe alții să se angajeze și pentru dezvoltarea durabilă.

K

Cunoștințe despre resursele proprii și despre cum pot fi motivați înșiși și alți oameni pentru a întreprinde acțiuni și cum să susțină atât motivația, cât și acțiunea. Cunoștințe despre Obiectivele de Dezvoltare Socială și posibilitățile de implementare a acestora în viața de zi cu zi. Cunoștințe despre modul în care cunoștințele pot fi împărtășite.

S

Dacă cineva este o persoană care dă putere, îi poate entuziasma pe ceilalți să se implice într-un subiect, să-și schimbe comportamentul și/sau să participe la mișcări privind dezvoltarea durabilă. Include reflectarea și creșterea autodeterminării.

A

O persoană care dă putere trebuie să aibă autodeterminare, interes social și dorință de implicare în subiecte relevante și dezvoltare personală. Aceasta poate include, de asemenea, abilități persuasive și empatie.

E

- Abilități privind strategiile care vizează trecerea de la „conștientizare” la „angajament activ”, care va consolida capacitățile cetățenilor, formatorilor, autorităților locale și organizațiilor societății civile.

Perseverență

D

Perseverența poate fi înțeleasă ca un element esențial al autogestionării. Este o competență a propriei motivări pentru a continua activitățile și de a prelua responsabilitatea pentru acțiunile întreprinse de sine și de alții.

K

Înțelegerea barierelor psihologice ale perseverenței și a modului de abordare a acestora.

S

Răbdare și rezistență. Conducere. Competența de a fi activ și de a rezista pentru a face propriile lucruri. Preluarea responsabilitatii. Aduceți-i pe ceilalți împreună și lucrați împreună de-a lungul timpului.

A

Oamenii nu numai că sunt obișnuiți să depună eforturi puternice pentru a-și atinge obiectivele, dar își continuă și eforturile după ce au eșuat. Sunt ferm convinși că răbdarea și rezistența sunt importante pentru a-și atinge obiectivele și că vor avea succes.

E

- Capacitate de activare continuă.

Competențe de cooperare (Solidaritate)

D

Cooperarea este un aspect central în acțiunile durabile, care necesită eforturi comune la nivel local în activități și inițiative concrete. Aceste competențe includ abilități intra și interpersonale, cum ar fi toleranța la ambiguitate, orientarea către valori autentice și capacitatea de a rezolva conflicte pentru a lucra cu succes la sarcini în echipă și pentru a crea soluții și viziuni comune pentru un viitor mai durabil. Aceste competențe sunt, de asemenea, necesare pentru a susține activitățile de cooperare între persoane și în cadrul proiectelor și includ activități de predare și învățare.

K

Aceste competențe conțin cunoștințe despre modul în care oamenii acționează și gândesc, cum funcționează grupurile și cum oamenii se pot ajuta reciproc să învețe. Pentru orice cooperare în ceea ce privește inițiativele, este important să înțelegi partenerii să rămâni conectat cu ei chiar, dacă există dificultăți.

S

Persoanele pot participa la definirea obiectivelor durabile. Ele pot comunica cu ceilalți, își pot găsi propriul rol într-un grup (de exemplu, ca lider), pot construi și menține relații, pot dezvolta împreună soluții la probleme. Ele pot menține contactul cu persoane relevante și pot demonstra abilități centrale precum empatia, toleranța la stres și ambiguitate, capacitatea îndeplinirii rolului.

A

Persoanele sunt interesate de ceilalți și înțeleg că acțiunile sunt adesea mai eficiente dacă oamenii lucrează împreună. Pentru aceasta este

esențial un sentiment de solidaritate și reciprocitate. Persoanele sunt conștiente de propriile puncte de vedere și pot negocia obiective comune și pot menține intenția de a rezolva problemele împreună. Sunt deschiși la contribuțiile altora și mențin un mod flexibil de gândire pentru a găsi compromisuri bune.

E

- Competențe de cooperare socială pentru orașe durabile și bunăstarea acestora;
- Dobândirea unui sentiment de responsabilitate pentru bunăstarea și imaginea orașului, realizând că grupul poate face diferența;
- Sentiment de asociere și de solidaritate cu persoane similare;
- Dezvoltarea unei atitudini de asociere prin întâlnirea cu multe persoane cu obiective similare;
- Abilități privind participarea civică;
- Înțelegerea dinamicii grupului;
- Cunoașterea rețelelor sociale locale.

Competențe organizaționale

D

Aceste competențe sunt importante pentru a fi bine organizat ca persoană – de exemplu pentru a crea un plan structurat de acțiuni, pentru a urmări un obiectiv și pentru a gestiona proiecte.

K

Înțelegerea modului de împărțire a problemelor în sub-probleme care pot fi rezolvate și altele pentru care trebuie dezvoltată o soluție. Cunoaștințe despre modul de planificare structurată a modalităților de a găsi soluții pentru problemele în cauză.

S

Abilități necesare pentru rezolvarea problemelor, Coordonarea activităților diferitelor persoane. Capacitatea de a fi lider și de a gândi înainte în ceea ce privește stabilirea obiectivelor unei inițiative.

A

Oamenii sunt convingși că succesul nu este o chestiune de soartă sau de noroc, ci mai degrabă o chestiune de efort. De asemenea, sunt dispuși să depună efort într-un mod structurat și rațional.

E

- Competențe pentru organizarea de evenimente de advocacy;
- Abilitati organizatorice;
- Abilități de organizare și management al colectării deșeurilor.

Referințe

Comisia UE (2022): GreenComp: Cadrul european de competențe în materie de durabilitate. (<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128040>).

Havighurst, R. (1972): Sarcini de dezvoltare și educație. Boston: Addison-Wesley.

Heyse, V. & Erpenbeck, J. (2004): Formarea competențelor. Stuttgart: Schäffer-Poeschel.

Heyse, V. & Erpenbeck, J. (2017): Atlasul de competențe KODE®. <https://www.kodekonzept.com/wissensressourcen/kode-kompetenzatlas/>

Hurrelmann, U. (1998) (Ed.). Manual de cercetare în socializare. Weinheim și Basel, Beltz Verlag.

Meigel, J. (2022): Profilurile de competență ale antrenorilor în sportul tenisului. Disertație inaugurală, LMU München

Rieckmann, M. & Barth, M. (2022): Cadre de competențe ale educatorilor în educație pentru dezvoltare durabilă. În: Vare, P.; Lausselet, N. & Rieckmann, M. (Ed.): Competențe în educație pentru dezvoltare durabilă. Berlin: Springer. p. 19-26.

UNESCO (2014): Foaia de parcurs UNESCO pentru implementarea programului global de acțiune privind educația pentru dezvoltare durabilă.

(<http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002305/230514e.pdf>).

UNESCO (2017): Educație pentru obiectivele de dezvoltare durabilă. Obiective de învățare.

(https://www.unesco.de/sites/default/files/2018-08/unesco_education_for_sustainable_development_goals.pdf)

UNESCO (2020): Educație pentru dezvoltare durabilă. O foaie de parcurs. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802.locale=en>